

13. NORMALIZAREA BAZEI DE DATE ȘI FORME NORMALE

I. OBIECTIVE

1. Forme normale ale bazelor de date
2. Normalizarea unei baze de date. Algoritmi de descompunere a schemelor de relații către FN3/FNBC

II. FUNDAMENTARE TEORETICĂ

2.1. FORME NORMALE

Dacă schema îndeplinește cerințele unui anumit set de condiții se spune că este în *formă normală* asociată aceluși set.

Forma normală Boyce-Codd (FNBC)

FNBC- Definiție. Fie R o schemă de relație și F mulțimea de dependențe funcționale asociată. Se spune că R este în forma normală Boyce-Codd dacă și numai dacă oricare ar fi o dependență netrivială $X \rightarrow Y$ din F , atunci X este supercheie pentru R .

Rezultă că o schemă de relație este în FNBC dacă și numai dacă fiecare dependență din F are în partea stânga o supercheie. Nu este necesar ca F să fie în forma canonică dar nu trebuie să conțină dependențe triviale (obținute din prima axiomă - de reflexivitate, de tipul $AB \rightarrow A$ sau $AB \rightarrow AB$)

Forma normală FN3

Pentru definiția formei normale 3 este necesară definirea noțiunii de *atribut prim*: fie R o schemă de relație și F mulțimea de dependențe funcționale asociată. Un atribut A din R se numește atribut prim dacă el aparține unei chei a lui R .

FN3- Definiție. Fie R o schemă de relație și F mulțimea de dependențe funcționale asociată. Se spune că R este în FN3 dacă și numai dacă oricare ar fi o dependență netrivială $X \rightarrow A$ din F atunci : X este supercheie pentru R sau A este atribut prim

De remarcat că dacă în F avem dependențe care conțin mai multe atribute în partea dreaptă putem aplica regula de descompunere pentru a obține dependențe care în partea dreaptă au câte un singur atribut.

Observație: Condiția de FNBC este inclusă în definiția FN3. Din acest motiv orice relație care este în FNBC este implicit și în FN3. Reciproca nu este adevărată. Rezultă de asemenea că dacă o schemă de relație nu este în FN3 ea nu poate fi nici în FNBC.

Formele normale FN1 si FN2

Aceste forme normale nu garantează eliminarea anomaliilor deci ele nu sunt de dorit pentru schemele de relație ale unei baze de date a unei aplicații.

FN1-definiție: O relație R este în forma normală 1 (FN1) dacă pentru toate atributele sale există doar valori atomice ale datelor.

Semnificația termenului 'atomic' este similară cu cea de la modelul entitate -asociere: valoarea respectivă este întotdeauna folosită ca un întreg și nu se utilizează niciodată doar porțiuni din aceasta. De exemplu, dacă într-o relație conținând date despre persoane avem atributul *Adresa* acesta este atomic dacă niciodată nu este nevoie să fie folosite doar anumite porțiuni ale sale (strada, număr, etc).

Fiind dată o relație R și mulțimea de dependențe asociată F ,putem defini încă două concepte:

Dependența parțială: O dependență funcțională $X \rightarrow A$ se numește *dependență parțială* dacă X este strict inclusă într-o cheie a relației R.

Dependență tranzitivă: O dependență funcțională $X \rightarrow A$ se numește *dependență tranzitivă* dacă X nu este inclusă în nici o cheie a relației R.

Pe baza acestor noțiuni putem defini forma normală 2:

FN2 -definiție: Fie R o schemă de relație și F mulțimea de dependențe funcționale asociată. Se spune că R este în forma normală 2 (FN2) dacă și numai dacă F nu conține dependențe parțiale (dar poate conține dependențe tranzitive).

2.2.DESCOMPUNEREA SCHEMELOR DE RELAȚII

În cazul în care o relație din baza de date nu este într-o formă normală bună (FNBC, FN3) pot să apară diverse anomalii. Soluția este înlocuirea relației respective cu două sau mai multe relații care să conțină aceleași informații dar care, fiecare în parte, este în forma normală dorită . Procesul prin care se restructurează o relație în mai multe relații se numește *descompunerea unei scheme de relație*. Formal putem defini acest concept astfel:

Fie R o schemă de relație, $R = A_1 A_2 \dots A_m$.

Se spune ca $\rho = (R_1, R_2, \dots, R_n)$ este o *descompunere* a lui R dacă și numai dacă :

$$R = R_1 \cup R_2 \cup \dots \cup R_n$$

Schemele R_1, R_2, \dots, R_n conțin deci atribute din R, fiecare atribut A_i al schemei inițiale trebuind să se regăsească în cel puțin una dintre ele. *Nu este necesar ca schemele să fie disjuncte* (în practică ele au aproape întotdeauna atribute comune).

În exemplele de mai jos sunt prezentate câteva descompuneri valide ale unor scheme de relații, unele pot incorecte din punct de vedere al păstrării datelor și/sau dependențelor inițiale :

1.Fie relația $R = ABCDE$ având $F = \{ A \rightarrow B, B \rightarrow A, A \rightarrow C, D \rightarrow E \}$.

Putem avea descompuneri ca:

$$\rho_1 = (ABC, DE), \rho_2 = (ABCD, DE), \rho_3 = (AB, CD, DE)$$

2. Fie relația Produse = IdP, NumeP, Cant, IdF, NumeF, AdresaF având dependențele funcționale:
 $F = \{ \text{IdP} \rightarrow \text{NumeP}, \text{IdP} \rightarrow \text{Cant}, \text{IdP} \rightarrow \text{IdF}, \text{IdF} \rightarrow \text{NumeF}, \text{IdF} \rightarrow \text{AdresaF} \}$

Putem avea o multitudine de descompuneri printre care:

$$\rho_1 = ((\text{IdP}, \text{NumeP}, \text{Qty}, \text{IdF}); (\text{NumeF}, \text{AdresaF}))$$

$$\rho_2 = ((\text{IdP}, \text{NumeP}, \text{Qty}, \text{IdF}); (\text{IdF}, \text{NumeF}, \text{AdresaF}))$$

$$\rho_3 = ((\text{IdP}, \text{NumeP}); (\text{Qty}, \text{IdF}); (\text{NumeF}, \text{AdresaF}))$$

Descompunerea acționează deci la nivelul *schemei* relației. Ce se întâmplă însă cu **conținutul** acesteia în cazul unei descompuneri? Fiecare relație rezultată va moșteni o parte dintre datele relației descompuse și anume proiecția acesteia pe mulțimea de atribute a relației rezultată din descompunere. Se poate constata din conținutul de date pentru diverse descompuneri dacă se pot reconstrui prin join sau alți operatori relaționali relația inițială. În cazul în care descompunerea nu s-a făcut corect putem pierde datele relației inițiale sau dependențele funcționale ale relației inițiale.

În continuare sunt prezentați algoritmi prin care putem detecta dacă prin descompunere se pierd date sau dependențe.

A) Descompuneri fără pierderi de date

Condiția pentru a nu se pierde date prin descompunere este ca relația inițială să poată fi reconstruită exact prin **joinul natural** al relațiilor rezultate, fără tupluri în minus sau în plus.

Definiție: Fie R o schemă de relație, F mulțimea de dependențe funcționale asociată și o descompunere $\rho = (R_1, R_2, \dots, R_n)$ a lui R. Se spune ca ρ este o descompunere **cu join fără pierderi în raport cu F** (prescurtat j.f.p.) dacă și numai dacă pentru orice instanță **r** a lui R care satisface dependențele F avem ca:

$$r_1 \bowtie r_2 \bowtie \dots \bowtie r_n = r$$

unde

$$r_i = \pi_{R_i}(r)$$

În exemplul anterior, doar descompunerea $\rho_2 = ((\text{IdP}, \text{NumeP}, \text{Qty}, \text{IdF}); (\text{IdF}, \text{NumeF}, \text{AdresaF}))$ are această proprietate, în cazul celorlalte, *din cauza inexistenței coloanelor comune*, joinul natural nu se poate efectua. Faptul că o descompunere are sau nu această proprietate se poate testa pornind doar de la lista atributelor relației inițiale, lista atributelor relațiilor din descompunere și a mulțimii de dependențe funcționale asociată folosind următorul algoritm:

Algoritm de testare a proprietății de j.f.p. pentru o descompunere

Intrare: Schema de relație $R = A_1 A_2 \dots A_m$, mulțimea de dependențe funcționale F și o descompunere $\rho = (R_1, R_2, \dots, R_n)$

Ieșire: proprietatea j.f.p.

Metoda:

Se construiește o tabelă având **n** linii și **m** coloane. Liniile sunt etichetate cu elementele descompunerii ρ iar coloanele cu atributele relației R. Elementul (i,j) al tabelului va fi egal cu a_j dacă $A_j \in R$ sau b_{ij} altfel. Se parcurg dependențele $X \rightarrow Y$ din F. Dacă două (sau mai multe) linii din tabelă au aceiași simbolii pe coloanele X aceste linii se egalează și pe coloanele din Y astfel:

- Dacă pe o coloană din Y apare un a_j atunci toate elementele de pe acea coloană din liniile respective devin a_j
- Dacă pe o coloană din Y nu apare nici un a_j atunci se alege unul dintre elementele

de tip b_{ij} și toate elementele de pe acea coloană din liniile respective devin egale cu acel b_{ij}

Procesul se oprește:

- fie când s-a obținut o linie în tabelă care conține doar a-uri, caz în care descompunerea ρ **are** proprietatea j.f.p.
- fie când la o parcurgere a dependențelor nu mai apar schimbări în tabela și nu s-a obținut o linie doar cu a-uri. În acest caz descompunerea ρ **nu are** proprietatea j.f.p.

În unele cazuri este fost suficientă o singură trecere prin dependențe. Există însă situații când sunt necesare mai multe treceri până procesul se oprește. În cazul în care descompunerea are doar două elemente se poate testa dacă are proprietatea de join fără pierderi și astfel:

Fie R o schemă de relație, F mulțimea de dependențe funcționale asociată și $\rho = (R_1, R_2)$ o descompunere a sa. Atunci ρ are proprietatea de join fără pierderi dacă una din dependențele următoare se poate deduce din F :

$$(R_1 \cap R_2) \rightarrow (R_1 - R_2) \quad \text{sau} \\ (R_1 \cap R_2) \rightarrow (R_2 - R_1)$$

Pentru a testa dacă dependența se poate deduce din F este suficient să calculăm închiderea lui $(R_1 \cap R_2)$. Dacă ea conține fie pe $(R_1 - R_2)$ fie pe $(R_2 - R_1)$ atunci descompunerea este cu join fără pierderi.

B) Descompuneri care păstrează dependențele

O a doua problemă în cazul descompunerii unei scheme de relație R având dependențele F în mai multe relații R_1, R_2, \dots, R_n este aceea a păstrării corelațiilor între date, corelații date de dependențele funcționale din F .

Fiecare relație R_i va moșteni o mulțime de dependențe dată de proiecția mulțimii de dependențe funcționale F pe R_i : $F_i = \pi_{R_i}(F)$

Fie relația $\text{Produse} = (\text{IdP}, \text{NumeP}, \text{Cant}, \text{IdF}, \text{NumeF}, \text{AdresaF})$
Având dependențele funcționale:

$$F = \{ \text{IdP} \rightarrow \text{NumeP}, \text{IdP} \rightarrow \text{Cant}, \text{IdP} \rightarrow \text{IdF}, \text{IdF} \rightarrow \text{NumeF}, \text{IdF} \rightarrow \text{AdresaF} \}$$

În cazul descompunerii $\rho_2 = (R_1, R_2)$

unde: $R_1 = (\text{IdP}, \text{NumeP}, \text{Cant}, \text{IdF})$ și $R_2 = (\text{IdF}, \text{NumeF}, \text{AdresaF})$

cele două relații moștenesc următoarele dependențe:

$$F_{R_1} = \pi_{R_1}(F) = \{ \text{IdP} \rightarrow \text{NumeP}, \text{IdP} \rightarrow \text{Cant}, \text{IdP} \rightarrow \text{IdF} \}$$

$$F_{R_2} = \pi_{R_2}(F) = \{ \text{IdF} \rightarrow \text{NumeF}, \text{IdF} \rightarrow \text{AdresaF} \}$$

După cum se observă toate dependențele relației inițiale sunt păstrate fie în F_{R_1} fie în F_{R_2} . Există însă și cazuri în care unele dependențe din F nu mai pot fi regăsite în mulțimile de dependențe asociate

schemelor din descompunere și nu se pot deduce din acestea. In primul caz se spune că descompunerea păstrează dependențele , iar in al doilea ca descompunerea nu păstrează dependențele.

Definiție: Fie R o schemă de relație, F mulțimea de dependențe funcționale asociată, o descompunere $\rho = (R_1, R_2, \dots, R_n)$ a lui R și $F_i = \pi_{R_i}(F)$ mulțimile de dependențe funcționale ale elementelor descompunerii. Se spune ca ρ **păstrează dependențele** din F , dacă și numai dacă orice dependență din F poate fi dedusă din $\cup_{i=1..n} (F_i)$.

Rezultă că o descompunere păstrează dependențele dacă și numai dacă: $F \subseteq (\cup_{i=1..n} (F_i))^+$

Însă atât proiecția unei mulțimi de dependențe cât și incluziunea de mai sus implică un calcul de închidere a unei mulțimi de dependente (F si respectiv reuniunea mulțimilor F_i). Există și în acest caz un algoritm pentru a testa daca o dependență este sau nu păstrată după descompunere fără a fi necesar efectiv calculul mulțimilor F_i .

Algoritm de testare a păstrării dependențelor

Intrare: o schema de relație R, mulțimea de dependențe funcționale asociată F și o descompunere $\rho = (R_1, R_2, \dots, R_n)$

Iesire: verdictul dacă ρ păstrează sau nu dependențele

Metoda: Pentru fiecare dependență $X \rightarrow Y$ din F se procedează astfel:

- Se pornește cu o mulțime de attribute $Z = X$
- Se parcurg repetat elementele descompunerii ρ . Pentru fiecare R_i se calculează o noua valoare a lui Z astfel : $Z = Z \cup ((Z \cap R_i)^+ \cap R_i)$
- Procesul se opreste în momentul când Z rămâne neschimbat la o parcurgere a elementelor R_i . Daca $Y \subseteq Z$ atunci dependența $X \rightarrow Y$ este păstrată, altfel nu e păstrată.

Dacă toate dependențele din F sunt păstrate, înseamnă că ρ păstrează dependențele din F.

C) Algoritmi de descompunere directă către FN3 sau FN-BC

Algoritmii de testare a păstrării dependențelor și a joinului fără pierderi pot fi aplicați atunci când descompunerea unei scheme de relație se face 'de mână', pe baza experienței pe care o are proiectantul bazei de date. Există însă și niste algoritmi simpli care, pornind de la o schemă de relație și mulțimea de dependențe funcționale asociată ne duc direct la o descompunere care este în FN3 sau FNBC și în plus au proprietatea de join fără pierderi (deci nu se pierde date prin descompunere) și/sau de păstrare a dependențelor.

C1. Algoritm de descompunere in FN3 cu păstrarea dependențelor

Fie R o schema de relație si F mulțimea de dependențe funcționale asociată, cu

$$F = \{ X_1 \rightarrow Y_1, X_2 \rightarrow Y_2, \dots, X_n \rightarrow Y_n \}$$

Atunci descompunerea $\rho = (X_1 Y_1, X_2 Y_2, \dots, X_n Y_n)$ este o descompunere in FN3 cu păstrarea dependențelor.

Se observă din definiția de mai sus a descompunerii ρ că:

- Toate dependențele sunt păstrate: dependența $X \rightarrow Y_i$ este in proiecția lui F pe $X_i Y_i$
- Pentru a minimiza numărul de elemente din descompunere se aplică regula reuniunii: dacă avem mai multe dependențe care au aceeași parte stângă le reunim într-una singură.
- Dacă în descompunere exista două elemente $X_i Y_i$ si $X_j Y_j$ astfel incat $X_i Y_i \subseteq X_j Y_j$ atunci $X_i Y_i$ se elimină.

Se poate demonstra faptul că fiecare schemă din descompunere este în **FN3**.

Exemplul 1. $R = ABCDE$, $F = \{ A \rightarrow B, A \rightarrow C, A \rightarrow D, D \rightarrow E \}$. Rescriem prin reuniune mulțimea de dependențe funcționale: $F = \{ A \rightarrow BCD, D \rightarrow E \}$. Rezultă din algoritmul descompunerii $\rho = (ABCD, DE)$

Exemplul 2 Fie relația $Produse = (IdP, NumeP, Cant, IdF, NumeF, AdresaF)$ având dependențele funcționale:

$F = \{ IdP \rightarrow NumeP, IdP \rightarrow Cant, IdP \rightarrow IdF, IdF \rightarrow NumeF, IdF \rightarrow AdresaF \}$

Rescriem mulțimea de dependențe. Rămân doar două dependențe:

$F = \{ IdP \rightarrow NumeP, Cant, IdF; IdF \rightarrow NumeF, AdresaF \}$

Descompunerea în FN3 cu păstrarea dependențelor va fi:

$\rho = ((IdP, NumeP, Cant, IdF), (IdF, NumeF, AdresaF))$

C2. Algoritm de descompunere în FN3 cu păstrarea dependențelor și join fără pierderi

Dacă la descompunerea obținută prin algoritmul anterior *adaugăm o cheie a relației* (ca element al descompunerii) vom obține o descompunere care are **atât proprietatea de join fără pierderi** cât și pe cea a **păstrării dependențelor**. Formal putem scrie algoritmul astfel:

Algoritm. Fie R o schema de relație și F mulțimea de dependențe funcționale asociată, cu $F = \{ X_1 \rightarrow Y_1, X_2 \rightarrow Y_2, \dots, X_n \rightarrow Y_n \}$ și X o cheie pentru R

Atunci descompunerea $\rho = (X, X_1Y_1, X_2Y_2, \dots, X_nY_n)$ este o descompunere în FN3 cu păstrarea dependențelor și join fără pierderi.

Păstrarea dependențelor este evidentă, ca mai sus. Dacă vreunul dintre elementele de forma X_iY_j conține deja o cheie a lui R atunci nu este necesară adăugarea unui element suplimentar în descompunere.

Exemplul 3 : Pentru relațiile din exemplele de mai sus descompunerea rămâne aceeași deoarece:

- În cazul relației $R = ABCDE$ cheia este A , deja inclusă în $ABCD$, deci descompunerea rămâne $\rho = (ABCD, DE)$.
- În cazul relației $PRODUSE$ de asemenea cheia este IdP , inclusă deja într-unul din elementele descompunerii.

C3. Algoritm de descompunere în FNBC cu join fără pierderi

Fie R o schemă de relație și F mulțimea de dependențe funcționale asociată, F în forma canonică: $F = \{ X_1 \rightarrow A_1, X_2 \rightarrow A_2, \dots, X_n \rightarrow A_n \}$. Putem calcula descompunerea în FNBC cu join fără pierderi iterativ:

- Inițial $\rho = (R)$

- La fiecare pas se alege o schemă T care conține o dependență de forma $X \rightarrow A$ care violează condițiile de FNBC. Schema respectivă este înlocuită în ρ prin T_1 și T_2 unde $T = XA$ și $T_2 = T - \{A\}$
- Procesul se oprește când în ρ nu mai există elemente care nu sunt în FNBC

D) Definiții funcționale pentru FORMELE NORMALE

O relație este normalizată în prima formă normală (FN1) dacă fiecare atribut ia numai valori atomice și scalare din domeniul său de definiție.

O relație este normalizată în a doua formă normală (FN2) în raport cu o mulțime de dependențe funcționale F , dacă este în FN1 și dacă în F^+ nu există nici o dependență funcțională parțială a unui atribut neprim față de o cheie a relației.

Ca exemplu de normalizare în FN2, se va studia relația cu schema AP(idAngajat, Nume, Prenume, Adresa, IdProiect, ore) și cu mulțimea dependențelor funcționale F_{AP} :

$$F_{AP} = \{ \text{IdAngajat} \rightarrow \text{Nume}, \text{IdAngajat} \rightarrow \text{Prenume}, \\ \text{IdAngajat} \rightarrow \text{Adresa}, \{ \text{IdAngajat}, \text{IdProiect} \} \rightarrow \text{Ore} \}$$

Cheia primară a relației este $\{ \text{IdAngajat}, \text{IdProiect} \}$ și se poate deduce din mulțimea dependențelor funcționale. Se presupune că toate atributele iau valori atomice și scalare, deci relația este în FN1. Atributele prime sunt IdAngajat, IdProiect iar toate celelalte atribute sunt neprime.

Se observă că dependența funcțională $\{ \text{IdAngajat}, \text{IdProiect} \} \rightarrow \text{Nume}$ este parțială, datorită faptului că submulțimea $\{ \text{IdAngajat} \}$ a atributului compus cheie primară determină funcțional atributul Nume: $\text{IdAngajat} \rightarrow \text{Nume}$.

Rezultă că relația AP nu este în FN2. Într-o astfel de relație există date redundante (de exemplu, numele, prenumele și adresa unui angajat se înregistrează pentru fiecare proiect la care lucrează angajatul) care produc anomalii de actualizare.

Relația AP se poate descompune în relațiile A(IdAngajat, Nume, Prenume, Adresa) și P(IdAngajat, IdProiect, Ore), care sunt în FN2 (de fapt, sunt chiar în FNBC, se poate verifica ușor acest lucru) și nu prezintă redundanța a datelor și anomalii de actualizare a tuplurilor.

O relație este normalizată în a treia formă normală (FN3) în raport cu o mulțime de dependențe funcționale F dacă este în FN2 și dacă în F^+ nu există nici o dependență funcțională netrivială a unui atribut neprim față de alt atribut neprim al relației.

Orice relație formată din două atribute este în FN3 deoarece ea se află în FN2 (s-a demonstrat în secțiunea precedentă), și nu poate exista nici un atribut neprim care să determine funcțional un alt atribut neprim, deoarece o relație cu două atribute nu poate avea decât cel mult un atribut neprim.

Ca exemplu de normalizare a unei relații în a treia formă normală, se consideră schema relației

AFS(IdAngajat, Nume, Prenume, Adresa, Funcție, Salariu),

cu mulțimea dependențelor funcționale :

$$F_{AFS} = \{ \text{IdAngajat} \rightarrow \text{Nume}, \text{IdAngajat} \rightarrow \text{Prenume}, \text{IdAngajat} \rightarrow \text{Funcție}, \text{Funcție} \rightarrow \text{Salariu} \}.$$

Cheia primară a relației este atributul *IdAngajat*, și ea poate fi dedusă din mulțimea dependențelor funcționale.

Se consideră ca fiecare atribut ia numai valori atomice și scalare, deci relația este în FN1. Primele patru dependente funcționale sunt dependențele funcționale totale ale unor atribute neprime față de cheia primară a relației, deci relația este în FN2.

Dependența funcțională (*Funcție* → *Salariu*) semnifică faptul că în instituția respectivă toți salariații cu aceeași funcție au același salariu (adică funcția determină salariul, ceea ce este plauzibil). Aceasta depinde funcțională a atributului neprim *Salariu* față de alt atribut neprim (*Funcție*), arată că relația nu este în a treia formă normală (FN3).

Chiar dacă relația AFS este în FN2, în aceasta încă mai există redundanța a datelor, deoarece valoarea salariului corespunzător unei funcții se înregistrează de mai multe ori, pentru fiecare salariat care deține acea funcție. Astfel de redundanțe și anomalii de actualizare pe care le provoacă se pot elimina dacă se descompune relația în două (sau mai multe) relații, care să nu conțină date redundanțe.

Relația AFS se poate descompune în relațiile :

AF(IdAngajat,Nume,Prenume,Adresa,Funcție) și
FS(Funcție,Salariu).

Se poate verifica ușor că relațiile rezultate sunt în FN3.

O relație cu schema R este în forma normală Boyce-Codd (FNBC) în raport cu o mulțime F de dependente funcționale dacă este în FN1 și dacă, pentru orice dependență funcțională netrivială $X \rightarrow Y$ din F^+ , X este o cheie a relației R

Se poate observa asemănarea dintre formele normale FN3 și FNBC, ambele impunând condiția ca atributul care determină funcțional alte atribute să fie o cheie a relației. Forma normală Boyce-Codd este mai restrictivă decât FN3, deoarece în FNBC se impune această condiție tuturor atributelor, prime sau neprime, iar pentru FN3, condiția se impune numai atributelor neprime. Este evident faptul că o relație în FNBC este, de asemenea în FN3, dar o relație în FN3 poate să fie sau nu în FNBC.

Ca exemplu de normalizare în FNBC, se consideră relația EDP(IdElev, IdDisciplina, IdProfesor), cu cheia candidată {IdElev,IdDisciplina} și cu mulțimea F_{EDP} a dependențelor funcționale:

$F_{EDP} = \{ \{ \text{IdElev}, \text{IdDisciplina} \} \rightarrow \text{IdProfesor}, \text{IdProfesor} \rightarrow \text{IdDisciplina} \}$

Aceste dependente funcționale semnifică o anumită organizare a activității de instruire a elevilor: (a) fiecare elev are un singur profesor la o disciplină (de regulă) și (b) un profesor predă o singură disciplină (plauzibil).

Se consideră că atributele iau valori atomice și scalare, deci relația este în FN1. Din mulțimea dependențelor funcționale se observă că nu există dependente funcționale parțiale față de cheia relației (deci relația este în FN2) și nu există nici o dependență funcțională a unui atribut neprim față de un alt atribut neprim, deci relația EDP este în FN3. Totuși, relația EDP nu este în FNBC, datorită dependenței funcționale a atributului prim *IdDisciplina* față de atributul neprim *IdProfesor*.

O relație care nu este în FNBC prezintă, ca orice relație incomplet normalizată, redundanța datelor și anomalii de actualizare. De exemplu, în relația EDP, pot exista mai multe tupluri care conțin o anumită

valoare a atributului *IdProfesor* (deoarece mai multi elevi studiază cu același profesor) și, de fiecare dată, este înregistrată disciplina (atributul *IdDisciplina*) pe care o predă profesorul respectiv. Din această redundanță a datelor rezultă mai multe anomalii de inserare, ștergere și actualizare a tuplurilor.

Normalizarea relației EDP astfel încât relațiile obținute să fie în FNBC se poate face prin descompunerea acesteia. Se pot incerca trei descompuneri:

$$D_1 = \{EP, PD\}: EP = \{IdElev, IdProfesor\}, PD = \{IdProfesor, IdDisciplina\};$$

$$D_2 = \{ED, PD\}: ED = \{IdElev, IdDisciplina\}, PD = \{IdProfesor, IdDisciplina\};$$

$$D_3 = \{EP, ED\}: EP = \{IdElev, IdProfesor\}, ED = \{IdElev, IdDisciplina\}.$$

Se observă că relațiile rezultate în oricare din aceste descompuneri sunt relații în FNBC (fiind relații formate din doua atribute) și ca, în oricare din aceste descompuneri, se pierde dependența funcțională $\{IdElev, IdDisciplina\} \rightarrow IdProfesor$. Rezultă că relația EDP nu poate fi descompusă în mod reversibil în relații FNBC și că, pentru respectarea tuturor constrângerilor dintr-o relație ca relația EDP, sunt necesare măsuri speciale.

Analiza normalizării relațiilor trebuie să fie realizată pentru orice proiect de baze de date, pentru a asigura funcționarea corectă a acesteia. După ce se decide forma normală a unei relații, este necesar să se prevadă procedurile de verificare a tuturor constrângerilor explicite rămase: fie dependențe de date care nu sunt determinate de chei ale relației (într-o relație cu o formă de normalizare scăzută), fie dependențele funcționale pierdute prin descompunerea relației, care devin constrângeri explicite între relațiile rezultate prin descompunere.

Dacă o relație se păstrează într-o formă de normalizare mai redusă, atunci trebuie să se prevadă proceduri de verificare și impunere a dependențelor de date care nu sunt determinate de chei ale relației sub forma de constrângeri explicite. (de ex. *triggere*).

III. PROBLEME REZOLVATE

3.1. Relația $Produse = IdP, NumeP, Cant, IdF$ având asociată mulțimea de dependențe

funcționale $F_{PRODUSE} = \pi_{PRODUSE}(F) = \{ IdP \rightarrow NumeP, IdP \rightarrow Cant, IdP \rightarrow IdF \}$ este în forma normală Boyce-Codd: cheia unică a relației este IdP și toate dependențele au în partea stângă o supercheie (asa cum s-a menționat orice cheie este în același timp și supercheie)

3.2. Relația $Produse = IdP, NumeP, Cant, IdF, NumeF, AdresaF$ având dependențele:

$F = \{ IdP \rightarrow NumeP, IdP \rightarrow Cant, IdP \rightarrow IdF, IdF \rightarrow NumeF, IdF \rightarrow AdresaF \}$ nu este în forma normală Boyce-Codd: cheia unică este IdP dar există dependențe care nu au în partea stângă o supercheie: $IdF \rightarrow NumeF, IdF \rightarrow AdresaF$

3.3. Relația $R = ABCD$ având $F = \{ AB \rightarrow C, AB \rightarrow D, D \rightarrow A \}$ are cheia unică AB .

- Relația este în FN3 deoarece primele două dependențe au în partea stângă o supercheie (AB) iar a treia dependență are în partea dreaptă atributul prim A .
- Relația nu este în FNBC deoarece a treia dependență violează definiția pentru această formă normală (nu are în partea stângă o supercheie).

3.4. Fie relația $R = ABCDE$ având $F = \{ A \rightarrow B, B \rightarrow A, A \rightarrow C, D \rightarrow E \}$ are cheile AD și BD . Rezulta că:

- R nu este în FN3 deoarece dependențele 3 și 4 nu au nici supercheie în partea stângă nici atribut prim în partea dreaptă
- R nu e în FNBC deoarece nu e în FN3

3.5. Relația $R = ABCD$ având $F = \{ A \rightarrow B, B \rightarrow C, C \rightarrow D, D \rightarrow A \}$ are cheile A, B, C și D. Rezultă:

- R este în FNBC deoarece în partea stângă a dependențelor sunt numai superchei
- R este în FN3 deoarece este în FNBC

3.6. Fie $R = ABCDE$, $F = \{ A \rightarrow B, A \rightarrow C, A \rightarrow D, D \rightarrow E \}$ și o descompunere a lui R, $\rho = (ABCD, DE)$

Construim tabelul din algoritmul:

	A	B	C	D	E
ABCD	a1	a2	a3	a4	b15 a5
DE	b21	b22	b23	a4	a5

La prima parcurgere, pentru dependențele $A \rightarrow B$, $A \rightarrow C$, $A \rightarrow D$ nu găsim două linii cu aceleași valori pe coloana A dar pentru dependența $D \rightarrow E$ cele două linii sunt egale pe coloana D (simbolul a4). Le egalăm și pe coloana E: cum pe această coloană există a5 rezultă ca b15 devine egal cu a5. S-a obținut o linie numai cu a-uri, deci descompunerea are proprietatea de join fără pierderi.

3.7. Fie relația $R = ABCDE$ și $F = \{ A \rightarrow B, AC \rightarrow D, D \rightarrow E \}$ și descompunerea $\rho = (AB, BC, CDE)$. Tabelul este următorul

	A	B	C	D	E
AB	a1	a2	b13	b14	b15
BC	b21	a2	a3	b24	b25
CDE	b31	b32	a3	a4	a5

La prima trecere nu apar modificări în tabel. Procesul se oprește și descompunerea propusă nu are proprietatea j.f.p.

3.8. Fie $R = ABCDE$,

$F = \{ C \rightarrow E (1), A \rightarrow C (2), B \rightarrow D (3), D \rightarrow E (4), E \rightarrow B (5) \}$ (cu dependențe numerotate între paranteze) și $\rho = (BCE, AB, ACD)$

	A	B	C	D	E
BCE	b11	a2	a3	b14	a5
AB	a1	a2	b23 a3 (2)	b24 b14 (3)	b25 a5 (4)
ACD	a1	b32 a2 (5)	a3	a4	b35 a5 (1)

Prima trecere:

- Din $C \rightarrow E$ b35 devine a5
- Din $A \rightarrow C$ b23 devine a3
- Din $B \rightarrow D$ b24 devine b14
- Din $D \rightarrow E$ b25 devine a5

- Din $E \rightarrow B$ b32 devine a2

Am obținut încă o linie doar cu a-uri. Descompunerea are proprietatea de j.f.p.

3.9. In prima exemplificare a aplicării algoritmului de testare aveam o descompunere cu două elemente:

$$R = ABCDE, F = \{ A \rightarrow B, A \rightarrow C, A \rightarrow D, D \rightarrow E \}$$

$$\text{și } \rho = (ABCD, DE).$$

$$\text{Avem } R_1 = ABCD, R_2 = DE$$

$$(R_1 - R_2) = ABCD - DE = ABC$$

$$(R_2 - R_1) = DE - ABCD = E$$

$$(R_1 \cap R_2) = D$$

Cele două dependențe sunt:

$$(R_1 \cap R_2) \rightarrow (R_1 - R_2) \text{ devine } D \rightarrow ABC$$

$$(R_1 \cap R_2) \rightarrow (R_2 - R_1) \text{ devine } D \rightarrow E$$

Ultima este chiar o dependență din F deci se poate deduce din F , *deci ρ are proprietatea de join fara pierderi.*

3.10. Fie $R = ABCDE$, $\rho = (BCE, AB, ACD)$ și mulțimea de dependențe funcționale

$$F = \{ C \rightarrow E, A \rightarrow C, B \rightarrow D, D \rightarrow E, E \rightarrow B \}$$

Se observă că dependențele $C \rightarrow E$, $A \rightarrow C$ și $E \rightarrow B$ sunt păstrate: ele aparțin proiecției lui F pe BCE (prima și ultima) și ACD (a doua). Rămân de testat dependențele $B \rightarrow D$ și $D \rightarrow E$. Să aplicăm algoritmul pentru $B \rightarrow D$:

Inițial $Z = B$

Trecerea 1 prin elementele lui ρ :

$$\text{Pentru BCE: } Z = B \cup ((B \cap BCE)^+ \cap BCE) = B \cup (BDE \cap BCE) = BE$$

$$\text{Pentru AB: } Z = BE \cup ((BE \cap AB)^+ \cap AB) = BE \cup (BDE \cap AB) = BE$$

$$\text{Pentru ACD: } Z = BE \cup ((BE \cap ACD)^+ \cap AB) = BE \cup \emptyset = BE.$$

La următoarea trecere Z rămâne neschimbat și procesul se oprește. Cum $\{D\} \not\subseteq BE$ rezultă că dependența $B \rightarrow D$ nu este păstrată , deci ρ nu păstrează dependențele.

3.11. Fie schema de relație $R = ABCD$, $F = \{ A \rightarrow B, A \rightarrow C, C \rightarrow D, D \rightarrow A \}$

și o descompunere $\rho = (ABC, CD)$. Trebuie să testăm dacă $D \rightarrow A$ este păstrată (celelalte dependențe se regăsesc direct în proiecțiile lui F pe elementele descompunerii).

Inițial $Z = D$

Prima trecere prin elementele lui ρ :

$$\text{Pentru ABC: } Z = D \cup ((D \cap ABC)^+ \cap ABC) = D \cup \emptyset = D$$

$$\text{Pentru CD: } Z = D \cup ((D \cap CD)^+ \cap CD) = D \cup (ABCD \cap CD) = CD$$

A doua trecere prin elementele lui ρ :

$$\text{Pentru ABC: } Z = CD \cup ((CD \cap ABC)^+ \cap ABC) = CD \cup (ABCD \cap ABC) =$$

ABCD. Stop. Am obținut ca $A \subseteq Z$, deci dependența $D \rightarrow A$ este păstrată, deci ρ păstrează dependențele.

3.12: Fie $R = ABCDE$, $F = \{ A \rightarrow B, B \rightarrow A, A \rightarrow C, D \rightarrow E \}$. Cheile relației sunt AD și BD.

- Rescriem mulțimea de dependențe: $F = \{ A \rightarrow BC, B \rightarrow A, D \rightarrow E \}$.
- Rezultă descompunerea cu păstrarea dependențelor: $\rho = (ABC, AB, DE)$. Cum AB e inclus în ABC rezulta în final $\rho = (ABC, DE)$.
- Cum elementele descompunerii nu conțin vreo cheie a lui R, o adaugăm. Obținem în final descompunerea $\rho = (AD, ABC, DE)$.

3.13: Fie relația $R = ABCD$ cu $F = \{ AB \rightarrow C, AB \rightarrow D, D \rightarrow A \}$. Cheia relației este AB. Relația este în FN3 dar nu este în FNBC din cauza dependenței $D \rightarrow A$, care nu are în partea stângă o supercheie a lui R.

- Inițial: $\rho = (R) = (ABCD)$
- Alegem dependența $D \rightarrow A$ care violează condiția de FNBC.
- Inlocuim $T = ABCD$ cu $T_1 = DA$ și $T_2 = ABCD - A = BCD$.
- T_1 moșteneste de la T dependența $D \rightarrow A$, cheia va fi D și T_1 e în FNBC
- T_2 moșteneste de la T dependența $\{ DB \rightarrow C \}$. Cheia va fi DB și T_2 e în FNBC.
- Rezultă că descompunerea în FNBC cu join fără pierderi este $\rho = (AD, BCD)$.

Observații:

1. Dependența moștenită de T_2 este din F^+ . Ea se deduce astfel: Din $D \rightarrow A$ prin augmentare cu B obținem $DB \rightarrow AB$ și împreună cu dependența $AB \rightarrow C$, prin tranzitivitate obținem $DB \rightarrow C$. Analog din $AB \rightarrow D$ se deduce $DB \rightarrow D$ dar aceasta este o dependență trivială (partea dreapta e inclusă în cea stângă).
2. În multe cazuri este nevoie de mai multe iterații, relațiile de tip T_2 (egale în algoritm cu $T - A$) nefiind uneori în FNBC. Ele se descompun din nou în același mod.

IV.PROBLEME PROPUSE

4.1. Să se identifice cheile relației $R(ABCDEFG)$ ce posedă următoarele dependențe funcționale:

$AB \rightarrow C, CD \rightarrow E, EF \rightarrow G, FG \rightarrow E, DE \rightarrow C$, și $BC \rightarrow A$

$AEF \rightarrow C, BF \rightarrow C, EF \rightarrow D$, and $ACDE \rightarrow F$.

4.2. Care din relații este în FNBC?

- a. $R(ABCD)$ și dependențele funcționale : $BD \rightarrow C ; AB \rightarrow D ; AC \rightarrow B ; BD \rightarrow A$
- b. $R(ABCD)$ și dependențele funcționale : $C \rightarrow B ; BC \rightarrow A ; A \rightarrow C ; BD \rightarrow A$

4.3. Care din relații este în FN3?

- c. $R(ABCD)$ și dependențele : $ACD \rightarrow B ; AC \rightarrow D ; D \rightarrow C ; AC \rightarrow B$
- d. $R(ABCD)$ și dependențele : $ABD \rightarrow C ; CD \rightarrow A ; AC \rightarrow B ; AC \rightarrow D$
- e. $R(ABCD)$ și dependențele : $A \rightarrow B ; B \rightarrow A ; A \rightarrow D ; D \rightarrow B$
- f. $R(ABCD)$ și dependențele : $AB \rightarrow C ; ABD \rightarrow C ; ABC \rightarrow D ; AC \rightarrow D$

- g. $R(ABCD)$ FD's: $AB \rightarrow C$; $BCD \rightarrow A$; $D \rightarrow A$; $B \rightarrow C$
- h. $R(ABCD)$ FD's: $B \rightarrow C$; $AC \rightarrow D$; $ABD \rightarrow C$; $BCD \rightarrow A$
- i. $R(ABCD)$ FD's: $C \rightarrow B$; $A \rightarrow B$; $CD \rightarrow A$; $BCD \rightarrow A$
- j. $R(ABCD)$ FD's: $C \rightarrow B$; $B \rightarrow A$; $AC \rightarrow D$; $AC \rightarrow B$

4.4. Să se descompună următoarele relații într-un set de relații în FN3 , menținând toate dependențele funcționale :

$R(ABCD)$ FD's: $AB \rightarrow C$; $ABD \rightarrow C$; $ABC \rightarrow D$; $AC \rightarrow D$

$R(ABCD)$ FD's: $AB \rightarrow C$; $BCD \rightarrow A$; $D \rightarrow A$; $B \rightarrow C$

$R(ABCD)$ FD's: $B \rightarrow C$; $AC \rightarrow D$; $AB \rightarrow D$; $BD \rightarrow A$

$R(ABCDE)$ FD's: $D \rightarrow C$, $D \rightarrow E$, $BC \rightarrow A$, $BC \rightarrow D$, $BCD \rightarrow A$

$R(ABCDEF)$, FD's: $B \rightarrow F$, $BCD \rightarrow A$, $C \rightarrow D$, $D \rightarrow B$, $EF \rightarrow C$, $AC \rightarrow B$

4.5. Fie următoarea schemă de relații: $R = \{A, B, C, D, E, G\}, \{C \rightarrow D, A \rightarrow G, AB \rightarrow E, G \rightarrow B, AD \rightarrow B\}$

- a) Care este cheia/cheile relației? Argumentați
- b) Normalizați până la cel mai înalt nivel posibil cu/fără menținerea dependențelor funcționale.

4.6. Fie următoarea schemă $R = (\{A, B, C, D, E, F\}, \{A \rightarrow BE, AE \rightarrow BD, F \rightarrow CD, CD \rightarrow BEF, CF \rightarrow B\})$

- a) Sa se găsească toate cheile candidate ale lui R și să se argumenteze că sunt chei candidate.
- b) Normalizați până la cel mai înalt nivel cu menținerea dependențelor funcționale.

4.7. Fie schema de relație: $R = (\{A, B, C, D, E, G\}, \{A \rightarrow BC, BE \rightarrow G, G \rightarrow CD, AD \rightarrow BG, AE \rightarrow G\})$

- a) Găsiți cheile candidate ale relației R și argumentați
- b) Normalizați până la cel mai înalt nivel, cu/fără menținerea dependențelor funcționale.

4.8. Se consideră schema de relații $R = (\{A, B, C, D, E, G\}, \{AC \rightarrow D, BC \rightarrow EG, D \rightarrow B, AD \rightarrow CB, ABD \rightarrow E\})$

- a) Sa se identifice cheile candidate ale relației R , argumentând.
- b) In ce formă normală se afla relația R? Transformați schema de relație în forma normală 3 și argumentați